

MAROSUJVÁR

A marosujvári függetlenségi és 48-as pártkör hivatalos lapja.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr NAGY SAMU.

A lap társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági részét szerkeszti

BERNHARD ARNOLD.

Szerkesztőség: Király-utca 33. sz.

Kiadóhivatal:

Füßy J. könyvkereskedése.

Marosujváron, Mikó-utca 14. szám.

Pry Pál.

Marosujvár, október 10.

Ki ne ismerné Pry Pált, ezt a kitűnő vigjátékot, a cimszerep pompás alakjával. Afféle minden lében kanál ez a Pry Pál, ki mindenbe beleüti az orrát, mindenhol lábatlanodik és örökös kotnyeleskedései okozta bonyadalmaival öt felvonáson keresztül mulattatja, kacagtatja a közönséget.

Ilyen Pry Pál az aradi függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja, a „Függetlenség.” Ez a lap mostában nagy kedvvel tárgyalja az alsófehérmegyei közállapotokat és ebbeli kotnyeleskedésében oly álláspontot foglal el, mely egyrészt az alsófehérmegyei viszonyokban való teljes téjékoztatlanságára vall, másrészt a lap bevallott politikai irányát semmiképen sem fedezi.

Nem régiben hoztunk már lapjából szemelvényeket, melyekben erősen támadta a megyei független-

ségeket, megtámadta az erős függetlenségi érzelmeiről ismert főispánunkat, de védelmébe vette és egekig magasztalta az éppen nem függetlenségi alispánt, Szász Józsefet.

Fogarasi Albert, a megyei függetlenségi és 48-as párt nagyérdemű elnöke, akkoriban alaposan megcáfolta a „Függetlenség” téves állításait és feltárta előtte az alsófehérmegyei közállapotok hü képét. Ennek dacára ez a jeles függetlenségi pártlap nem szüntette be izetlenkedéseit, kotnyeleskedését. Tovább is imádja a hamis isteneket és Szász Józsefben látja és bámulja a magyar államesszme legyőzhetetlen, felülmúlhatatlan bajnokát.

Olvassuk csak el egyik ömlengését. Azt írja:

„Szász József egyike azoknak a kevés közigazgatási férfiaknak, akikre büszkeséggel tekinthetünk, mert páratlan zseniálításukkal békés harmóniát tudnak teremteni a legexponáltabb nemzetiségi vidékeken is anél-

kül, hogy a magyar állameszme a legkisebb sérelmet is szenvedné miatta. Szász József ilyen helyzetet teremtett Alsófehérmegyében, ahol kilencven százalék a különféle nemzetiség és épp ezért bámulattal nézhetünk rá.”

Hát ilyen sok bolondgombát egy rakáson még nem láttunk. Nem kutatjuk, kit akar vele elbódítani, megmaszlagolni, kit akar félrevezetni, Szász József érdekében befolyásolni. Arra sem vállalkozunk, hogy őt az ellenkezőről meggyőzzük. Maradjon meg hamis hitében. Bámulja tovább is Szász Józsefet, hiszen a borju is megbámulja az új kaput, akár van rá oka, akár nincs.

Egyre azonban kérjük, vagyis jobban mondván, saját reputációja érdekében figyelmeztetjük: válasszon prypaloskodásához más terénymot. Talán egy hozzá közelebb fekvőt, melynek speciális viszonyait jobban és behatóbban ismeri, mert e tekintetben Alsófehérmegye — arról már

TÁRCA.

Kőváry László.

1819—1907.

Nagy és változatos élet vándora tért örök pihenőre a kolozsvári köztemetőben f. év szeptember 27-én új tordai dr. Kőváry Lászlóban. Kuun Géza gróf sirja közelében pihen. Mintha a sors adta volna, hogy ez a faja és nemzete szeretetében a sirig ifju két szív, sok nemes törekvés után egymáshoz közel tegye szentebbé ezt a temetőt.

Az erdélyi írók két típusa s velük egy korszak pihen ott. Annak a jóindulatu, barátságos, nemes, sokszor rajongó, de a közcélokat minden személyes ügy, irigység és pártfelfogás fölé emelő erdélyi nemzedéknek voltak ők képviselői, amely a magyarság érdekeinek szolgálatában még az ellenségeket is közös tettekre tudta összehozni.

A munkát nemcsak hirdették, hanem gyakorolták. Példájukkal és egyéniségükkel

hatottak. Tetteiket az erdélyi hagyományok ismerete, a jövő, az erdélyi magyarság és az egész nemzet érdekeinek megfontolása, önzetlenség és szív vezették.

Kőváry László gyermek-ifjúságától pátriárkai vénségéig az erdélyi hagyományok képviselője és munkása volt. Használta akart, ideálok töltötték be a szívét s nem élt csak magáért. Átélt nemzete újjászületését, harcát, bukását, újraébredését, haladását, s tollal és tettel mindenütt részt vett a munkában.

Gyermekkora és ifjúsága abba az időbe esik, amidőn még „két országos nemzet” volt a magyar. Tordán, 1819. júl. 7-én, azon családok egyikéből született, amelyeket Bethlen Gábor 1619-ben nemésítve oda telepített. A tordai unitárius iskolába kerülve — amint ő maga jellemezve írta — kora szellemében, társaival együtt latin nyelvet, a Szent Historiából zsidó történelmet, majd görög és római mythológiát tanult. „Csak a lőcsei kalendárium évenként hozott kis krónikája figyelmeztetett, hogy magyarok is vagyunk.” A nemzeti élet még csak ébredezett. Hir-

lapoknak hírére sem hallották s nem tudták, hogy az anyaország 1825-iki pozsonyi országgyűlésével új világ kezdődik. Azonban csakhamar megmozdult Erdély is. Kőváry mint gyermek tanuló lett már a megyei élet fölpezsdülésének, látta a vándor-patriotákat, megérte, hogy a tordai új kaszinóban olvashatta az Erdélyi Híradót és az erdélyi Vasárnapi Ujságot. Mire 1834-ben tanulmányai folytatására a kolozsvári unitárius főiskolába került, már forrongó szellemű ifjúság között találta magát. Brassai Sámuel fejlesztette a tehetségeit s mikor Kolozsvárt a református jogakadémián végzett, már tud volt írói kísérletein.

Mi vitte őt írói pályájára?

Az a lelkes vágy, melynek élete végéig szolgálatában állott. „Író, erdélyi író, Erdély leírója, ismertetője, nemzetünk fennmaradása körül folytatott szereplésének dicsőítője” akart lenni.

A „Nemzeti Társalkodó” munkatársainak utazásait olvasva, határozta el magát ő is utazásra és írásra. E lapba írta meg 1839-ben *Teke és népe szokásait*. A Szilágyról szóló ismertetését 1840-ben már

Minden hölgynek,

ki rövid idő alatt szép akar lenni, ajánljuk a páratlan és csodás hatású
Pár nap alatt eltünteti szeplőt, májfoltot, mitesszert, ráncokat, vimmerliket; az arcnak fiatalságot és üdéséget kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan.

VICTORIACRÉMET.

32 1—52

Ára 1 kor., hozzávaló szappan 70 fill. — Kapható: **NESZTOR VIKTOR** gyógyszerésztárában Marosujvár

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár @ Fundația pentru Școală - BCU Cluj

meggyőződünk — merő terra incognita számára. E vármegyéről való kotnyeleskedése nem hoz számára babérokat. Csak mulatunk és kacagunk a vigjátékbeli Pry Pál kotnyeleskedésén is.

Az alsófehérmegyei közállapotok bírálatát és Szász József alispán érdemeinek méltatását bizza illetéke-sebb faktorokra. Bizza például a m. kir. belügyminiszterre és Alsófehérmegye közönségére. E két faktor bírálata igazságos lesz. Mert ezeket megalkotásában nem lehet befolyásolni. Sem szép szóval, sem bonlondgombokkal. Az ítélet igazságos, de lesújtó lesz azokra, akik a hatalom bitorlásában tovább is reménykednek. E bitorlók bukni fognak, mert bukniuk kell. És bukásuk fölött senki sem fog keseregni. Legfeljebb a haza ellenségei: a nemzetiségi izgatók, a darabontok, no meg Pry Pál, az aradi függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja.

Az új ülésszak elején.

— október 10.

Hosszas vakáció után ma, október hó 10-én, megnyílik a parlament. Nagy feladatok várnak a mostani képviselőháza. A három havi szünetben igen sok fontos dolog történt, a múlt ülésszak is úgy zárult, hogy megannyi értékes tárgyat, javaslatot, tervezetet elődázta egy jobb időre. Hogy mi lesz ezekután, azt nehéz volna megjósolni, annyi tény, hogy fontos kérdések várnak mulhatatlan megol-

dásra és ha komolyan fogja fel hivatását a Ház, akkor a tevékeny munka csarnoka lesz a parlament.

Ime csak legutóbb gyűléseztek az állami tisztviselők, akik megbeszélték helyzetük megannyi bajait, szóval elégedetlenkednek, nincsenek megelégedve az adott viszonyokkal. Mozgolódnak a vasutasok, hasonlóképp méltányosabb javadalmazást akarnak. Kongresszusoztak az iparosok, kiknek helyzete felette válságos, nem tudnak tért hódítani, mert Ausztria leköti kezüket, lábukat. A mezőgazdasági munkások se vannak kibékülve sorsukkal, innen van a nagymérvű kivándorlás. Jajveszékelnék az orvosok, ügyvédek, kereskedelmi alkalmazottak, kereskedők, vállalkozók, sir, jajong mindenki, mert drága minden, nincs jövedelem, nincs hitel, nincs pénz. És itt vannak végül a szociáldemokraták, akik a parlament megnyitása napjára országos munkaszünetet rendeznek, hogy ismét rámutassanak félelmetes erejükre és a kormány figyelmét az általános választói jogra felhívják.

Hát bizony labancul állunk; oly rettenetes viszonyok talán sehol sincsenek, mint nálunk. Minden téren, mintha a rossz szellemek összeesküdtek volna ellenünk, minden vonalon visszaesés, hanyatlás, pangás mindenütt, pénztelenség mindenfelé, nap-nap után buknak tekintélyes cégek, milliós vállalatok, intézetek lesznek fizetéseképtelenek.

A most összeülő parlamentnek tehát égető kérdések megoldása kell, hogy képezze majd főfeladatát, hogy a tarthatatlan állapotok türethetőbbé váljanak, ha csak nem telik-mulik el a drága idő torzalkodással, pártusákkal, obstrukciókkal és hasonló haszontalan, a Ház munkásságát bénító, tekintélyét aláásó időpazarlással.

A kormánynak sok nagybecsű törvényjavaslatot kell a Ház elé vinni és

ezeket törvényerőre is emelni. Igaz, hogy nem megy simán minden, mert hát ott vannak a belső ellenségeink, ott vannak a horvátok, akiknek nyilvánvalóan gondjuk lesz arra, hogy ne úgy menjen minden, mint a hogy kellene. A magyar nemzet magyar érzelmű képviselői remélhetőleg résen lesznek és nem engednek a parlament méltóságán semminő csorbát ejtetni és parlamenti tisztességes fegyverekkel megtorolják a méltatlanságokat.

Viszont a nemzet igazi képviselőinek testület-lelkestül oda kell munkálkodniok, hogy e szerencsétlen ország jogos érdekei megóvassanak, kívánságai teljesíttessenek, a rákfenék, mennyire csak lehet orvosoltassanak és főképen az Ausztriából jövő dolgokat ne dédelgessük, ne karoljuk fel, sőt lehetőleg visszaszorítsuk, vissza vessük, hogy egyszer már szabadon lélegezhessünk. Régi dolog, hogy Ausztria fekszik a mellünkön, Ausztria guzsba köt bennünket, parancsol nekünk, ránkiktálja készítményeit, pénzünket, hitelünket elvonja és még nekünk kell hálásnak lenni ezért.

Legyen helyén úgy a kormányzatnak, mint a parlamentnek a szíve és esze. Tisztában kell lenniök, hogy milyen kórságban szenved ez az ország, tudniok kell, hogy egy esomó veszedelmesebbnél veszedelmes betegség dul, pusztít e nemzet testében és testén.

Itt tenni kell valamit, idejekorán cselekedni kell, merthát ide s tova a nyavalyák idültekké válnak s akkor nehezen vagy sehogy se gyógykezelhetjük a bajokat.

Politikai hírek.

A kiegyezés.

A múlt héten lázas figyelemmel kísértük a kiegyezés tárgyalásait. Vasárnap estig állandóan rossz híreket hoztak a

az Akadémia Tudománytára adta ki s 1842-ben Kemény Sámuel gr. pártfogásával megjelent a *Székelyhonról* szóló első önálló kötete.

Ebben ez évben lett Marosvásárhelyt kanczellistává. A székely fővárosban akkor erős szellemi élet központosult. A református főiskola és jogakadémia tanárai között ott volt Bolyai Farkas, Dósa Elek. A Királyi Tábla körül Erdély kitűnő jogászai éltek s törvénygyakorlatra nagyszámú érett jogászaifuság tódult oda. A Teleki könyvtár, mely ma egy kiváló szellem nagy akaratának csak holt emléke, akkor még a tanulni vágyók élő és haló tudományos önképzőhelye volt. Kőváry is használta s a marosvásárhelyi és vidéki tartózkodásából tudományos és emberismerettel gazdagodva tért vissza Kolozsvár előrehaladt világába.

A kolozsvári hírlapok, melyek akkor tanult és művelt emberek szerkesztésében a közérdeket szolgálták s közönségük nemes irányítását, a jóizlés és tudás terjesztését feladatuknak tekintették, egységes, erős és egészséges nemzeti közszellemet

teremtettek. Hódított az unió eszméje. Az emberek mívelődni akartak. Mindenki érezte, hogy tanulni és tenni kell s az 1842—43 i erdélyi országgyűlés ebben az érzésben vetette fel az országos Erdélyi Múzeum tervét. A múlt és a jövő egyaránt érdekelte a rajongó korszak közönségét s Kőváry népies és népszerű *Györkjével* (1844.) ezekkel ismertette meg Erdélyt, majd uttörő munkára vállalkozott, midőn Brassai Kemény József gr. és Mike Sándor ajánlatára megbízták őt Erdély statisztikája elkészítésével.

Már akkor terve volt Erdély történetének megírása, de egyelőre kizökkent utjából s az 1848-i nagy átalakulások magukkal ragadták.

Részt vesz a magyar országgyűlés küldöttségének bécsi útjában. *Ellenőr* címen demokrata szellemű lapot szerkeszt, majd a pénzügyminiszteriumban Kossuth keze alá kerül statisztikusnak. Innen a kormány 1848. októberében Háromszékre küldi. Ott tanuja annak a jelenetnek, midőn Gábor Aron ágyuk öntésére ajánkozik s Háromszék elhatározza önvédelmét. 1849.

március 15-től a zsidói fegyverletételig Bem hadseregének tábori tudósítója, majd bujdosó s fogoly.

A Mátyás király fogoly-kórháznak berendezett szülőházában írta meg Erdély régiségeit, s midőn Urbán elbocsátotta, a fogságban született munkája után fél Erdély régiségeinek konzervátorává nevezték ki. Itt is uttörő volt s ezen 1866-ban javítva és bővítve újra kiadott műve után ebből a tárgykörből maig sincs újabb erdélyrészi összefoglaló munkánk.

Rövid ideig Pestre költözött, de csakhamar Kolozsvárra internálták s 1854-ben itt adta ki *Erdély nevezetesebb családait*. Uttörő munkásunk volt ebben is. Erdélyben szamosfalvi Mikola László 1731-ben megjelent latin nyelvű genealogiája volt Kőváry könyvéig az első és utolsó összefoglaló genealogiai mű. Magyar nyelvű genealogiánk egyáltalában hiányzott. Kőváryt mégsem csak az irodalmi szükség érezte, hanem az elnyomatás korának magyar közszelleme, saját bevallása szerint a szabadságharc folyamán kialakult az a meggyőződése vitte könyve megírására,

Nagy választékban

tartok raktáron **finom illatszereket, eredeti angol és francia parfümököt, finom illatos szappanokat, legjobb minőségű fogkeféket, valódi amerikai porcellán-poudert** minden színben. Különböző toilett-dolgokat drógeriai árban adok, tessék megpróbálni! 33 1-52

NESZTOR VIKTOR gyógyszerárban MAROSUJVÁRT

napilapok. Végre vasárnap kaptuk a telefon értesítést, hogy a kiegyezés szombaton este létrejött. A hír — melyet siettünk terjesztetni — mindenütt nagy örömet keltett. Fokozta örömünket, hogy a magyar, — nevezetesen pedig a függetlenségi párt álláspontja győzött.

Ennek érdeme kétségtelenül Kossuth Ferencet illeti. A kiegyezés részleteit még nem ismerjük, mert a tárgyaláson résztvettek egyelőre szigorú titoktartást fogadtak, a beavatottak állításai szerint azonban a kiegyezés magyar részről mindenképp ki fog elégíteni.

Vajda és Mániu.

Wármegyénknek ezen két „köztisztelő” nemzeti képviselője hír szerint a képviselőház megnyitása napján a parlamentben szerepelni óhajt.

Vajdáról tudjuk, hogy ezt a jeles embert hazatérés miatt a parlamentből kitessekeltek. Ezt a kitessekelést az egész ország tetszéssel fogadta. Azóta Vajda nem jelent meg az országban, most azonban a nemzeti egység elhatározta, hogy Vajda Sándort a Ház első ülésén ismét megjelentesse a képviselőház ülésében és eltökélték, hogy minden erőszakkal szembeszállanak és nem engedik, hogy vajdát kiverjék. Kíváncsiak vagyunk már most, hogy mi lesz? Elvégre is hazatérő a magyar parlamentben nem tarthatnak meg.

Maniu sürgős interpellációt fog bejelenteni. A panádi „vérengzés” ügyében akar interpellálni, tehát abban az ügyben, melyben köztudomás szerint éppen ő játszotta a legesunyább szerepet. No de reméljük, interpellációjára megkapja a méltó választ.

A közös konyha hódítása.

Egyre szaporodik a közös konyhák száma. A „Budapesti Hírlapból” vesszük egynek, a temesvárinak ismertetését. Szolgáljon buzdításul és tanulságul a mi közös konyhánkért fáradozóknak.

A temesvári közös konyha szövetkezeti alapon hat hónapi időre korlátozott felelősség mellett létesült 104 és fél adag ebéd és 81 adag vacsorából álló üzlettrészszerű és magát a kereskedelmi cégjegyzéke bejegyeztette. Minden egyes egész ebéd és vacsora, vagy csak egész ebéd adag kitesz egy üzlettrészt s minden üzlettrész után a felszerelés költségének fedezésére a tagok 25 koronát fizettek be. Egy egész ebédéből és vacsorából álló adag étel egy hónapi ellenértéket 70, csak egész ebéd adagét 50 koronában állapítottuk meg, a mely adag az alapszabályok szerint két felnőtt ember ételmezésére elegendő. A felszerelési díjat a tagok a kötelező nyilatkozat aláírásakor, az ételmezési díjat pedig minden hónap harmadikáig fizeti be,

Minden tag az általa jegyzett étel adagot hat hónapi ellenértékének összege erejéig felelős a szövetkezet minden tartozásáért s a hat hónapon belül a tag csak úgy léphet ki a szövetkezetből, ha Temesvárról elköltözik vagy ha maga helyett olyan tagot ajánl, a ki a kilépő tag minden kötelezettségét magára vállalja. A hat hónap eltelté után a szövetkezet megszűnik és vagyona az üzlettrészek arányában föl oszlik a tagok között. De ha a közgyűlés a szövetkezeti viszony további fentartását mondja ki, akkor a szövetkezet újabb hat hónapi időre megalakul. Annak a tagnak, a ki a szövetkezeti viszonyban tovább megmaradni nem akar, joga van kilépni, de ebben az esetben a szövetkezet vagyonához

elveszi minden igényét. A szövetkezeti alapszabályok egyéb intézkedése a kereskedelmi törvény szabályainak felel meg.

Az alapszabályokon kívül van a konyha kezelésére vonatkozó szabályzat, a melynek értelmében a konyhát a gazda vezeti végzi a bevásárlást ő megszabja az ételárakat, gondoskodik a főzni valóról s kiadja a konyha felügyelőjének; ellenőrzi a tálalást és vezeti a konyha számadásait; a melyeket az igazgatóság, a választmány és a felügyelő bizottság ellenőrzi és hagy jóvá.

Minden tagnak joga van az étel adagot bármikor, akár ideiglenesen, akár véglegesen fölemeli, vagy leszállítani. Az így fölmerült különbözetet a tag utólag ráfizeti, illetve a jövő hónapi ételmezési díjába beleszámítják.

Kezdetben az ebéd négy, a vacsora két tál ételből áll, amit a tag saját alkalmazottjával vitetett el. Két hét múlva azonban a vezetőség arra a tapasztalatra jutott, hogy a második vacsora-fogás készítése túlságosan megterheli a konyha személyzetét s a választmány a második ételt törölte, illetve a vacsorát mellékletekkel gyarapított egy tál husételre szállította le. Ezt az egy tál ételt azonban az elmaradt második tál ételnek megfelelően, nagyobb adagban szolgáltatják ki. Egy adag részére egy napra ebédhez és vacsorához összesen 750 gram huszt számítottunk, ezenkívül egy adaghoz 1 liter leves, megfelelő mártás, mellékétel, egy liter főzelék és tészta jár, úgy hogy két felnőtt embernek bőségesen elegendő, sőt igen kevés kivétellel mindenütt három, sőt négy személy étkezik belőle.

Október elsejétől kezdve a szövetkezet két konyhában főzött s ezekben összesen 130 család 190 adag ebéddel és 120 adag vacsorával vesz részt. A két konyhának és mellékhelyiségeinek félévi bére 790 korona. A gazda, a főzésre felü-

hogyan fennmaradásunkat, nagy multunkat, forradalmaink sikereit első sorban a magyar papság és a nagy családaink hazafiságának és áldozatkészségének köszönhetjük. Így a radikális demokrata lap szerkesztőjéből nagy családaink történelmi szerepének bámuloja és ismertetője lett. Kemény József gr., Mike Sándor, Torma József és Hodor Károly kezébe adták genealogiai gyűjteményeiket s a vázhoz, a gen. táblák személyeihez Erdély történetének anyagából önként kínálkozott a családtagok szereplésének története. Munkáját Nagy Iván teljesen beolvasztotta nagy művébe. Hiányai, tévedései kétségtelenül vannak s ma már el is avult; de ezek tudatában is tisztelettel adózunk az uttörőnek.

A kezdetet csak az önhitség és felületesség kicsinyelheti.

Ezért említjük elismeréssel, hogy a magyar történet szellemét kutatva a Száz Történelmi Regével, a Történelmi Adomakkal a művelődés külső fejlődésének feldolgozásában a *Viseletek és Szokásokkal* mind egy-egy külön munkakör alapvetője volt. Első magyar nyelvű megírója lett a szabadságharc külön erdélyrészi

történetének, s ő írta Erdély első oknyomozó történetét. Husz évi irodalmi működését Györkéjétől kezdve mind Erdély története előmunkálatainak tekintette. Abban a korban, melyben erre a munkára vállalkozott, már bátorsága és az elhatározás nagysága tiszteletet érdemel. Néhány forrás volt még csak kiadva; a legtöbb kéziratban hevert. Bethlen János és Farkas régebbi, Somogyi Ambrus 1804-iki s Kemény János Romy-féle rosz kiadásán kívül alig jutott a kutató elsőrangú nyomtatott erdélyi forrásmunkához. Csak 1845-ben adja ki Kemény József gr. nagyajtai Kovács Istvánnal az első gyűjteményes erdélyi magyar forráspublikációt: Erdélyország Történeti Tárá. Az Erdélyi Történelmi Adatok, az Akadémia kiadásában megjelent forrásművek, majd Cserey históriája, Bethlen Miklós önéletrajza, mind csak a XIX. század ötvenes és hatvanas éveiben, vagy még később láttak napvilágot. Fejér György nagy Codex Diplomaticusának Katona István latin történelmének s a XVIII. és XIX. század latin és német történet-irodalmának Erdély historikusa csak másodsorban vehette hasznát. A ko-

lozmonostori és gyulafehérvári káptalanok levéltárainak anyaga e két helyen, egymástól távol, köztörténeti adataiban sem tulgazdagon, nem sokat adott. A szétszórt családi levéltárakat a hiuság és féltékenység zárta el a kutatók elől. Kővárynak tehát, ha vágyát meg akarta valósítani s nemzete multja megismerésének szomjúságát ki akarta elégíteni, annyiból és abból kellett dolgoznia, amihez és amennyihez hozzájuthatott. Munkáját csakhamar Szilágyi Sándor kisebb, de rendszeresebb műve követte s azóta több mint 40 éve csak részleteket láthatunk új feldolgozásban Erdély történetéből, s a nehézségek miatt nincs készen az a munka sem, melyre a M. T. Akadémia egy budapesti történetírónak e tárgyban megbízást adott.

Nagy munkája megjelenése után kötetekre megy újra Kőváry közgazdasági és hírlapírói munkássága; míg utolsó éveit ismét a történetírásnak szentelte, s a család és egyháztörténethez emlékiratszerű feldolgozásaiban sok becses adatot szolgáltatott. Megírta a *Millenium lefolyásának* történetét, melynek ünneplésére nemzetét Erdély történetében ő figyelmeztette elő-

Női kézitáskák, dohány és szivartárcák, gyermekjátékok,

gummi labdák és különféle disztárgyak nagy választékban
kapható Fűssy J. könyv- és papírkereskedése

gyelő uriasszony és a többi konyhaszemélyzet, valamint egy férjcseléd havi fizetése összesen körülbelül 400 koronát tesz ki.

A mi a honyha pénzügyi részét illeti, arra nézve csak annyit mondhatok, hogy a kezdet nehézsége és minden új intézmény gyermekbetegsége konyhánkat sem kímélte meg. A nehézségek természetesen legelső sorban a konyha pénzügyi oldalát érintették, úgy, hogy hozzávetőleges számítás szerint, mert csak az első hónap lezárása után nyújthatunk e tekintetben tiszta képet. Az első hónap két-háromszáz korona hiányt fog feltüntetni, a mire a mozgalom megkezdésekor számítottuk, mert tudtuk, hogy a kezdet nehézsége, a bevásárló források fölkeresése és az élelmiszerek beszerzése körül a kezdetben mutatkozó tapasztalatlanság havonként néhány száz korona deficitben nyer számbeli kifejezést. Ez annál érthetőbb, mert arra nézve, hogy mennyibe kerül egy adag a konyhának, pozitív számadatunk nem volt, de nem is lehetett, hanem átvettük a nagybecskerekiek adag-egységét, a melyre nézve pedig akkor még nekik sem volt teljesen megbízható számbeli adatuk.

Az így mutatkozó deficit azonban könnyű lesz a következő öt hónap alatt eltüntetni, a mikor már biztos számadatok világánál teszünk minden lépést. Szükségeinket mind nagykereskedőtől vásároljuk s mindenütt csak első rendű, kifogástalan minőségű árut veszünk.

A marhahúst és a sertéshúst csont és nyomtaték nélkül vásároljuk elég jutányos áron a baromfit hizlalóból kapjuk tisztítva, kilószámra, liszt, zsir, vaj, turó, tejtől, hal, tojás, főzelék, zöldség, burgonya, savanyu káposzta és mindennemű konzerv, valamint a hüvelyesek dolgában kötelesséink vannak.

ször. Kéziratban teljesen befejezte s Árpád emlékeztetere a mohácsi veszedelemig ki is adta *Magyarország történetét*. Utolsó munkáját, — egy szép imáját — is Árpád emlékeztetének szentelte. Benne látta megismerésülve a turániak legnemesebbjének tartott egész fáját. Szerette ennek energikus temperamentumát, szép nyelvét, tisztelte speciális akaraterejét, dicsőítette ember- és fajszeretét; bámulta providenciális politikai előrelátását, veszélyben páratlan bátorságát és harciasságát. Felfogta és megértette nemzete lelkét; határtalanul szerette azt és törhetetlenül hitt jövőjében.

Jelentősége bátor és sokoldalú kezdeményezésében van.

Hatása túl éli földi életét. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület gondolatát ő vetette fel először Erdély régiségeiben; Nagy Iván, Szilágyi Sándor, Ipolyi Arnold, Radvánszky Béla báró és követőik az általa tört csapáson haladtak előre. Az irodalom azon ágaiban, amelyekben félszázaddal előbb ő volt kezdő és ugyszólván egyedüli, majd vezérmunkás: most százak dolgoznak és ezek az elismerés koszoruját nyújtják az uttörő sirja felé.

Kelemen Lajos.

Nagy mennyiségben semmit sem tartunk raktáron, mert szállítóink kívánatra egy-két hétre valót szállítanak mindenkől.

HIREK.

— **A vértanuk napja.** Október 6-ikát, nemzetünk ezen gyásznapiját illő kegyelettel ünnepeltük meg. Örömmel konstatáljuk, hogy ebbeli hazafias felhívásunk sikerre vezetett. A két kaszinó épületén hatalmas gyászlobogók lengtek s a legtöbb magánházon is kitűzött gyászjel tükrözte vissza igaz kegyeletünket. Az ev. ref. templom zsufolva volt ünneplő közönséggel. Az ünnepi istentiszteleten jelen voltak a hatóságok, testületek és egyesületek képviselői, a marosujvári függetlenségi és 48-as párt pedig gyászzsal bevont saját zászlója alatt testületileg jelent meg.

Ilyen formán képzeltük a gyászünnepről megirandó referadánkat. Sajnos a gyászünnep nem így folyt le. A templomban kevesen voltak, külsőleg pedig Marosujváron mi sem jelezte, hogy a nemzetnek, s így Marosujvár magyarságának is e napon gyásza van. Az ev. ref. templomban Jancsó Lajos esperes egy szépen átgondolt, tartalmas hazafias egyházi beszédet tartott. E nélkül itt miben sem nyivánult volna kegyeletes gyásznak. Kár, hogy beszédét oly kevesen — oly botrányos kevesen hallgatták meg.

Dicső vértanuk! Ti csak álmodjtok tovább a magyar nemzet lelkesedéséről... hálájáról... kegyeletéről... Álmodjtok békeességben!

— **Esküvők.** Folyó hó 5-én d. e. 11 órakor tartotta esküvőjét az itteni róm. kath. templomban Végh László kolozsvári államvasuti üzletvezetőségi hivatalnok Donhoffer József székelykocsárdi vasuti állomásfőnök leányával, Melánival. Násznagyok voltak: Stépán Miksa m. kir. főbányatanácsos és Wiedemann János szodagyári igazgató.

Folyó hó 8-án esküdött örök hűséget az itteni ev. ref. templomban Heves György dévai képezdei igazgató Farcády Irénnek Farcády Dénes telekkönyvezető és neje kedves leányának. Tartós boldogságot kívánunk az új pároknak!

— **Eljegyzés.** Friedrich János m. kir. bányász-mérnök eljegyezte Bernhárd Kornélkát, Bernhárd Arnold m. kir. számvizsgáló leányát Marosujvárt.

— **Áthelyezés.** Kovács Albert itteni, s Marosi György vizaknai pénzügyőri szemlélszek kölesönösen áthelyeztettek.

— **Ismét egygyel kevesebb.** Arany ifjúságunk gárdája egy taggal ismét megapadt. Nem mintha a Hymen rózsaláncait vette volna magára, hanem azon prózai ok miatt, mert a kincstárnál nem tudván boldogulni, magán szolgálatba lépett, hol a szorgalmat és szaktehetséget jobban honorálják, mint az államnál. Roszner Vilmos bányatisztjelölt hagyta el az állami szolgálatot és elment a tatarosi köszénbányatársulathoz, hová mérnöki meghívást kapott. Egyelőre

csak szabadsággal ment el, valószínű azonban, hogy állami szolgálatba többé nem tér vissza. Az itteni főbányahivatal egy hasznos munkaerőt, társadalmunk pedig egy kedves, rokonszenves tagot veszített. Jó szerencsét kívánunk új pályájához.

— **Emke közgyűlés Marosujváron.** Amiről néhány hónap előtt csak kívánságképpen irtunk, arról ma már mint befejezett örömdetes tényről számolhatunk be. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület jövő évi közgyűlését Marosujváron tartja meg. Jancsó Lajos ev. ref. esperes érdeme, hogy az Emke választmányát ezen elhatározásra bírta. A közgyűlés jövő évben husvétkor, vagy pünkösdnapján fog megtartani.

— **Lövöldözés az utcán.** Kodra Jenő géplakatos több társával e hó 3-án este 11 órakor nyugodtan haladt a ref. templom sikátorjában. Velük szemben jött Harmath Antal foglalkozás nélküli kereskedő, ki minden ok nélkül beléjük kötött, majd forgópisztolyával kétszer közéjük lőtt. Szerencsére a lövések nem találtak és ők sértetlenül elmenekülhettek. Az esetet azonnal bejelentették a csendőröknek, kik a Vecsernyés-féle vendéglőben ráakadtak a lövöldöző jeles firmára és ott letartóztatták.

— **Urbán András távozásához.** Megirtuk, hogy tudomásunk szerint az itteni m. kir. főbányahivatal Urbán Andor bányamérnök itthagysa érdekében a pénzügyminisztériumhoz előterjesztéssel élt. Illetékes helyről értesültünk, hogy ez a hír alaptalan. Így tehát Urbán áthelyezését befejezett ténynek kell tekintsük. Hír szerint Urbán már legközelebb átköltözik új állomás helyére. Szerencse kísérje új otthonába!

— **Valóság-e vagy csak képzelődés?** Nem régen megirtuk, hogy valami csavargó a fürdői uton megtámadta a vasuti raktárnok nejét. Azóta napról-napra híret vesszük, hogy ez a veszélyes alak még most is itt csavarog és veszélyezteteti a közbiztonságot. Az emberek — különösen nők és gyermekek — már nem is mernek azon az uton végig menni. Utána jártunk a dolognak, kérdezősködtünk a csendőrök-nél, rendőrök-nél, ezek azonban — a szál-longó hírekre nyomoztak ugyan — a kísérteties csavargó személyére akadni nem tudtak. De azon a tájékon estétől reggelig a sórörök is cirkálnak, ezek bejáráják, kikémlelik az egész tájékat, az összes sülyedéseket és így ezek is okvetetlenül nyomára jöttek volna. De senki sem látta. Ahhoz a feltevéshez jutunk tehát, hogy a csavargó személye és a megtámadások-ról szóló hírek csak a félelemtől felizgott emberek képzelődésének szüleménye. Hiszen teljes lehetetlenség, hogy egy forgalmas, népes utcán valaki heteken át garázdálkodhassék anélkül, hogy egyszer is emberére akadna, ki véget vetne kedvtelésének, ijesztésének, vagy gazemberségének. A nép megnyugtató végett azonban mindenesetre szükséges lenne a fürdői utra estétől reggelig, legalább néhány hé-

Gimnáziumi, polgári és elemi iskolai tankönyvek,

ujak és használtak, valamint iskolaszerek kaphatók nagymennyiségben:

FÜSSY J. könyvkereskedésében.

ten át rendőri őráratot kirendelni és ezzel a megtámadtatásokról szóló hírekről is véget vetni.

— **A pálinka áldozata.** Csizmas Ádám 80 éves nyugbérés bányamunkás mult héten úgy betalált szeszeln, hogy a koresmából alig birt kidülnölni. — Utközben egy kis pocolyába esett és abban megfulladt.

— **Magyarforrói csendélet.** Magyarforróon mult héten egy lakodalmon Miklea Juon úgy elverte egyik régi haragosát Tyiorán Jakabot, hogy ezt eszméletlen állapotban a nagyenyedi kórházba kellett szállítani, hol jelenleg is még nagy betegen fekszik.

— **A József királyi herceg Szanatórium egyesület** tudatja az egyesületi tagokkal és érdeklődőkkel, hogy a József királyi herceg Szanatórium egyesület ez évi közgyűlését f. évi október hó 12-én Gyulán tartja meg, midőn megnyitása és bemutatása lesz az egyesület első gyógyintézetének, a József-szanatoriumnak. Felkéri elnökség a tagokat, hogy ha csak körülményeik engedik, a közgyűlésen megjelenni és résztvenni sziveskedjenek.

— **Áruló imádság.** Szkerisár községben egy Hidró Ghigor nevű paraszt az erdőben bosszúból agyonütötte Juonár nevű szomszédját. A holttestet egy gödörbe ásta el és mint aki munkáját jól végezte — hazatért. Lelkiismerete azonban nem hagyta nyugodni. Napról-napra kijárt a gyilkosság színhelyére és elásott áldozata fölött imát mondott. Hidró gyanus viselkedése feltűnt az ottani erdőkerülőknek és amikor Juonár titokzatos eltűnéséről értesült, gyanut fogott és ásni kezdett azon a helyen, ahol Hidró naponként imádkozni szokott. Ásás közben aztán rátalált Juonár holttestére. Hidró Gligor tettét beismerte és most már vizsgálati fogságban várja büntetését.

— **Harmadik osztály a gyorsvonaton.** Régi kívánság, hogy az államvasut gyorsvonataival harmadosztályú kocsikat is járassanak. A kívánság teljesítése érdekében a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy ahol a gyorsvonatok terhelése s a forgalmi és menetrendi viszonyok megengedik, próbaképpen járassanak néhány harmadosztályú kocsit is a gyorsvonatokkal. Az erre vonatkozó kísérletek azonban a vasutasok szerint arra a tapasztalatra vezettek, hogy a próbavonatok aránytalanul elkésve közlekedtek s ezért elejtették az egész ügyet. Nem tartjuk ezt az érvelést elég világosnak, s látva azt, hogy külföldön mindenütt kitűnően bevált a harmadosztályú gyorsvonatok járatása, azt hisszük, hogy csak a mi élehetlenségünkön mulik az, hogy nálunk ez az újítás be nem vezethető.

— **Szász szemtelenkedés.** A Petrozsény és Vidéke című lapban olvastuk, hogy a napokban a brassói községi bíróság: „Kronstädter Gemeinde-Gerichtnek” címezte magát a petrozsényi községi bírósághoz intézett íratban s ezen címre kért értesítést az intézkedésről. Valjon

mit szól ehhez a vakmerő szemtelenséghez a m. kir. belügyminiszter?

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához** újabb a következő pályázati hirdetmények érkeztek. 5405/1907. sz. Fogarasi m. kir. ménesparancsnokságtól: A ménes legénység részére 1908. évben szükséges kenyér szállítására. Pályázati határidő 1907. november 5. 5423/1907. sz. M. kir. budapesti I. honvédkerület hadbiztonsága: Honvéd csapatok és intézetek részére szükséges kenyér és zab szállítására. 5423/1907. sz. Marosujvári m. kir. főbányahivataltól: A marosujvári, désaknai és vizaknai m. kir. sóbányahivatal részére szükséges tűzifa, faszén, faggyugyertya és petroleum szállítására. Pályázati határidő október 21. 5591/1907. sz. Kolozsvári kelyőrségi közétkezési bizottságtól: A kolozsvárt állomásozó cs. és kir. helyőrségi csapatok és katonai intézetek részére 1908. évben szükséges husmennység, továbbá fűszer neműek szállítására. Pályázati határidő 1907. október 12. 5621/1907. szám. Karolina orsz. kórház igazgatóságától: az 1908. évben szükséges kőszén, tűzifa és pírészén szállítására. Pályázati határidő 1907. október 30. E pályázati hirdetmények a kamara irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

— **Utcái támadás.** E hó 2-án a Báthory-utcában éjjel 11 órakor Medvés Dénes és Klára Illárusz fiatal suhancok megtámadták Lelucz Miklóst és fejét több helyen beverték és balkarját eltörték. A tettesteket letartóztatták.

— **A gyanu öl.** Löwi Ignác helybeli kereskedő Sztáncs Vergina nevű fiatal cselédét szeretője azzal vádolta, hogy 9 kor. készpénzt ellopta. A leány a gyanut nem birta elviselni. Kiment a Marospartjára és öngyilkossági szándékkal, ruhástul beugrott a folyóba. Lehet, hogy a ruha akadályozta elmerülését, vagy pedig a hideg fürdő vette el kedvét a hullámsírtól, elég az hozzá, a leány kétségbeesetten kapálodzott és segítségért kiabált, mire a közelből elősietett munkások kimentették a vízből, az esetről értesített csendőrök pedig haza vitték gazdájához. Az eset után reméljük, hogy szeretőjével is kibékült, — ki most már bizonyára nem gyanusítja lopással tovább is az érzékeny lelkű leányt.

— **Uj cselédkönyvek.** A kormány a napokban küldötte szét az ország összes törvényhatósági első tisztviselőinek a gazdasági cselédek számára az új cselédkönyveket, a melyekkel a régi kicserélendők. Az idén alkotott új törvény alapján készültek; a megszigorított paragrafusokat tartalmazzák. Nem tudjuk ide elküldtetek-e már, de jőeleve is figyelmeztetjük a cselédtartókat, hogy a régi cselédkönyvek okvetlenül kicserélendők lesznek.

— **Tűz Gerenden.** Csütörtökön délután fél három órakor ismét tűzilárma hozta izgalomba Gerend község lakosait. Ez alkalommal Ilián Gyula gör. kath. lelkész csűrös kertjében lévő takarmányok közt jelent meg a vereskakas. Ismeretlen okból gyuladt meg nevezetnek egyik szalma-

boglyája, melytől csakhamar a szomszédos szénakazal is tüzet fogott. Az azelőtti kis esőnek köszönhető, hogy a közvetlen boglyák és kazalokra a tűz nem terjedhetett tovább. Nyugtalan a község lakossága tudva azt, hogy a mult hó elején szintén két számottevő tüzeset volt, — amelyről már annak idején megemlékeztünk, — s amely állítólag gyújtogatásból eredt. Sajnálatos, hogy még ez ideig nem sikerült kézrekeríteni a tettest, akiről most a lakosok meséket beszélnek s a kinek kinyomozására budapesti detektív küldetett ki. A detektív éppen azon nap reggelén távozott el a községből. Állítása szerint sikerült kikutatni a mult tüzeset tettesét, kit le is tartóztattak.

— **Angol hidegvér.** Három polgártársunk a napokban tért haza egy hosszabb külföldi utazásról. Élményeik elmondása tesz most élénkké minden társas összejövetelt.

A többek közt Londonban is voltak. Egyik beszéli az angol hidegvérről az alábbi történetet.

— ... Egyszer látom az utcán, hogy a sürgő-forgó, siető tömegben két férfi megáll. Szembe néznek egymással, mindketten zsebükbe nyulnak, kiveszik a boxikat és föluzzák a kezükre. Mi lesz ebből? Nem sokáig kellett tünődnöm, mert a következő pillanatban a két angol egymásnak esett s kölcsönösen püfölni kezdték egymást. Hosszasan, a vér folyásig tartott a verekedés. Vártam, hogy valaki csak szétválasztja őket, hisz kárt tesznek egymásban. De a közönség egykedvűen ment el mellettük, legfőleg egy rövid pillantásra méltatva a jelenetet. Hát a rendőr? Az ott állt a közelben s összefont karra figyelte a viaskodást. Látszott az arcán, hogy a viláért sem avatkoznék bele ebbe a privát dologba. Látjátok, ilyen hidegvérű az angol, nem hozza ki azt semmi a sodrából, fejezte be a járt-kelt elbeszélő.

— De mi lett a verekedőkkel? kérdezte valaki. Hogy váltak széjjel?

— **Polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az országos polgári iskolai tanáregyesület marosmenti köre rendes gyűlését Székelyudvarhelyt f. évi október hó 12-én délelőtt 9 órakor tartja meg a vármegyeház nagytermében, a következő tárgysorozattal: 1. A gyűlés megnyitása. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése az 1906/907. évi számadásról. Kovács Dániel, tordai áll. polg. isk. tanár által. 4. Az „Eötvös-alap”-nál teendő alapítvány mibenállásáról jelentést tesz Péter Antal, köri pénztáros, tordai áll. polg. isk. tanár. 5. Az 1907/908. évi költségvetés megállapítása. 6. A vallás-erkölcsi alapon való nevelésről értekezik Puskás Gergely, dicsőszentmártoni róm. kath. plébános. 7. A polgári iskola reformja címen előadást tart Kratofi Dezső, tordai áll. polg. isk. tanár. 8. A modern rajztanításról szemléltető előadást tart Petrányi Miklós, székelyudvarhelyi rajztanár. 9. Indítványok. 10. A gyűlés bezárása. A gyűlést a „Budapest szálló” helyiségében társas ebéd követi, melyre több tanügybarát hivatalos.

Az elbeszélő összeráncolta a homlokát, mintha emlékeit akarta volna fölidézni. Egyszer aztán eszébe jutott a verekedés

Nyomtatványok.

Esküvői-kártyák, bál- és menyegzői meghívók jutányos árban és gyorsan készíttetnek.

Mindennemű iskolai-, ügyvédi-, jegyzői nyomtatványok jutányos árban kaphatók FÜSSY J. könyvkereskedésében

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

(.) Nyavalyatörés. Ki nyavalyatörés görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszerár által Majna, Frankfurt.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelven, postán illusztrált tájékoztatókat, 1906-1907-ig, mindenütt kaphatók, ezeket és aranyérméket, valamint mindenféle egyéb iratot és egyéb árukat, hangszereket, szék- és kárpátokat, stb. stb. eredeti gyári árban. Nikiel reménytelenül árt. — K. 3. — System Rookopf patent óra — K. 4. — Svájci eredetű system Rookopf patent bejegyzett „Sas Rookopf” nikiel rem. — K. 7. — Svájci reménytelenül árt. „Glória” művel. — K. 7.90 — Svájci reménytelenül árt. dupla fedéllel — K. 11.50 — Szentesi óra K. 2.90. Konyhai óra — K. 3. — Schwarzwald óra K. 1.90. Kakukóra — K. 3.50 — Minden órát 3 évi írásbeli jótállás. — Minden kockánál! Keserűviz megengedve, vagy a pénz vissza!

ONRAD JÁNOS
110 óra gyár és szállítás árán.
Brux 127 szám. (Csehország.)

LEVÉLBÉLYEGEKBEN

is lehet az egyes hirdetések árát mellékelni, ezen esetben azonban célszerű ajánlva küldeni a levelet. — Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra a megfelelő postadíjat is beküldi.

Vasúti menetrend.

Bpestől ind.	9.15	12.20	5.45	10.10	7.25
Kolozsvárról „	6.11	—	8.30	—	5.32
Tóvisről „	3.38	9.00	—	1.57	8.12
M.-Vásárh. „	5.26	—	—	12.25	6.15
Sz.-kocsárd ind.	8.20	10.13	11.41	3.24	9.15
Marosujvárra ér.	8.32	10.25	11.53	3.36	9.27
Mujvárról ind.	7.18	9.28	10.58	2.18	6.55
Sz.-kocsárdra ér.	7.30	9.40	11.10	2.30	7.07
Mvásárhelyre ér.	10.25	—	—	5.37	11.27
Tóvisre „	8.31	—	12.46	—	8.05
Kolozsvárra „	—	12.23	—	5.21	10.50
Budapestre „	—	9.35	6.10	7.20	7.50

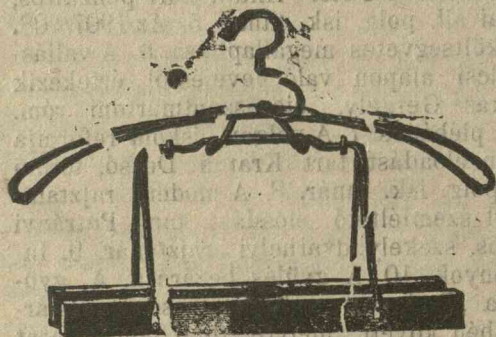
KIADÓ:

FÜSSY JÓZSEF.

Sok Pénzt!

megtakarít, aki ruháját a

Diadal ruhatartón

tartja, mert a ruha nem gyűrődik, állandóan úgy áll, mintha vasalva volna. Egy fogásra többet lehet ráakasztani.

Kapható Füssy J. könyvkereskedésében Tordán.

Minden városba elterjedve és esztendőnként újított.

„Le Delice”

a legjobb szivarka-hüvely.

Kapható FÜSSY J. könyvkereskedésében

Szám: 3197—907.

tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosujvári kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtató részére, 400 kor. tőke és járuléka, valamint az 1881. évi 60 t. c. 167 §-a esetiaktokoztatott végrehajtató a kir. kincstár 430 kor. 38 fillér tőkekövetelés és járulékaiknak behajtása végett Alex Aftinia és Sándor (Alexandru) végrehajtást szenvedettek ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosujvári kir. bíróság területéhez tartozó Oláhpéterlaka község határában fekvő a 202 számú tjkv-ban felvett a Alek Aftinia, és Sándor (Alexandru) nevén álló A + 19 rdsz. alatt 650/4 hrsz. belsőségre 320 kor., a 20 rdsz. 832 hrsz. szántóra 27 kor., a 22 rdsz. 11 05 hrsz. szántóra 147 kor., a 23 rdsz. 1288 hrsz. kaszálóra 22 kor., a 24 rdsz. 1482 hrsz. szántóra 76 kor., a 25 rdsz. 1935 hrsz. szőlőre 160 kor., a 26 rdsz. 2061 hrsz. szőlőre 160 K., a 27 rdsz. 2260 hrsz. szántóra 24 kor., a 28 rdsz. 2803. hrsz. erdőre 5 kor., a 29 rdsz. 2806 hrsz. erdőre 5 kor., a 30 rdsz. 3010 hrsz. szántóra 51 kor., a 31 rdsz. 3100 hrsz. kaszálóra 38 kor., a 32 rdsz. alatti 2249/589.030-ad rész legelő illetményre 68 kor., az oláhpéterlaki 479 sz. tjkv-ban felvett a Alek Sándor (Alexandru) nevén álló A + 2 rdsz. 465, 466 hrsz. belsőségre 402 koronában megállapított kikiáltási árban az árverezést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi november hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Oláhpéterlaka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 100/o-át készpénzben vagy az 1881. évi 60 t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60 t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Marosujvár, 1907. július 25-én.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Sólyom s. k.
kir. albiró.Szőlő-
oltvá-
nyokat
szállít,
fajtiszta-
ságért

jótállva legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes,
Medgyes 85. sz. — (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Szám: 3197—1907.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosujvári kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak, Milik Márton az István és Milik István szentbenedeki lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 300 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék

marosujvári kir. járásbíró, területéhez tartozó Szt. Benedek község határában fekvő a 155. számú tjkv-ban felvett a Milik Márton és István és Milik István s neje Tamási Mária nevén álló A + 20 rdsz. 210—211. hrsz. faház és kertre 1458 K., a 21 rdsz. 563 hrsz. szőlőre 158 K., a 22 rdsz. 865 hrsz. szőlőre 662 K., a 23 rdsz. 1243 hrsz. szántóra 224 K., a 24 rdsz. 1472 hrsz. szántóra 643 K., a 25 rdsz. 1530. 1531. hrsz. rét és szántóra 284 K., a 26 rdsz. 1730. hrsz. szőlőre 188 Koronában megállapított kikiáltási árban az árverezést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi október hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Szentbenedek községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik a végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 100/o-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Marosujvár, 1907. évi augusztus hó 9-én.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Sólyom,
kir. albiró.RUHAFESTŐ-, VEGYÉSZETI RUHATISZ-
TÍTÓ ÉS FENÉR RUHAMOSÓ

INTÉZET

TORDÁN, Jókai Mór-utca 39. sz.

Szemerjai-féle ház.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, u. m. tisztításra férfi-, női- és gyermek öltönyöket, bál ruhákat stb. — Festésre minden színezett vagy meg nem felelő színű férfi-, női- és gyermek öltönyök bármely színre. — Gallérok, kézek, ingek vasalását, mosását a legtisztább kivitelben eszközölöm, mivel ehhez való gépekkel rendelkezem.

Gyűjtőde Marosujvár részére LÖVI FÜLÖP üzlete.

Tisztelettel

Kovács B.

FISCHER ÉS TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

1,000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1,000.000 Gyümölcsfa - alany,
1,000.000 Elő sövény csemete
szőlőfák, díszesfák, tülevál-
fák, rózsa stb.

Árjegyzék
ingyven.

30.000
Kiváló szép
besztercei és booznai
szilvafa csemete.

120
kat. hold
miveléi
terület

Szám: 3508/1907.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosujvári kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a marosujvári takarékpénztár részvénytárság végrehajtónak, Tüt György oláhpéterlakai lakos végrehajtást szenvedett elleni 173 kor. 10 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék marosujvári kir. bíróság területéhez tartozó Oláhpéterlaka község határán fekvő s a 123 sz. tjkvben felvett a Tüt Zsuzsanna és György nevén álló A + 10 rdsz. 276 277 hrsz. belsőségre 346 kor. A + 11 rdsz. 546. hrsz. szántóra 129 K, A + 12 rsz. 763 hrsz. szántóra 13 kor., A + 13 rsz. 1723. 1724. hrsz. szőlő és kertre 97 kor., A + 14 rsz. 2459 hrsz. erdőre 46 kor., A + 15 rsz. 3016 hrsz. szántóra 34 kor., A + 16 rsz. 3076 hrsz. szántóra 37 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi október hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Oláhpéterlaka községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik a végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át késpénzben vagy az 1881. évi 60 t. o. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60 t. o. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Marosujvár, 1907. augusztus hó 27-én
A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Sólyom,
kir. albiró.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt Caspari Frigyes és Társai Medgyes, (Nagyküllő megye)

fa iskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket, u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat, stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Telefon szám: 36.

Papp Miklós

vas-, szerszám- és fűszerkereskedése

TORDA, FÓTER.

A legnagyobb raktárt tart mindenféle vas anyagokban: gazdasági szerszámok, szekértengelyek, hozzávaló vasak, láncok, épület és butorvasalások, kovácsolt- és sodronyszegek, zsindelyszegekben stb. 2 1-52

Ajánlja:

melegítő és főző kemenczeit, valamint a hozzá tartozó részek nagy választékát.

!! Pontos kiszolgálás !!

1 1-52

Legolcsóbb beszerzési forrás!!

Határozott árak!

Figyelemreméltó! Van szerencsém Marosujvár és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására adni, hogy raktáromra dus választékban megérkeztek már a valódi angol, francia, skót és bel-földi tavaszi és nyári **RUHASZÖVETEK.**

Összes raktárom csakis elsőrendű gyárosoktól van beszerezve, ennek következtében minden üzletemből kibocsátott ruhadarabnak huzamosabb tartósságáról, valamint szintartásáról felelősséget vállalok; a ruhák csinos és jó állásáról nagyobb része a nagyérdemű közönségnek már meg van győződve.

Mintákat kívánatra valamint divatlapot bérmentve küldök.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kéri

kiváló tisztelettel

SCHNEIDER J.

mértékűzet finomabb férfiszabóságra.

Nagyszeben, Disznódi-u. 5. sz.

Szerény és pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a t. városi és vidéki közönségnek b. tudomásul adni, hogy a mai kor legegyszerűbbtől legmagasabb igényeinek megfelelő

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERMET

nyitottam. Szabad legyen megjegyezni, hogy a fővárosban elsőrangú cégeknél és az ország legnagyobb városaiban, mint szabász 20 éven át működtem. Kiállításokon aranyérmekkel lettem kitüntetve. A ruhák saját műhelyemben készülnek, a legszigorúbb személyes felügyelet mellett, fővárosi munkaerők által készítve. Elvem t. vevőimet a legpontosabban és jutányos árak mellett kiszolgálni s biztosítom már előre is, hogy nagybecsű megrendeléseit minden tekintetben a legszolidabb árakban teljesítem a legújabb divat szerint. A szövetek kizárólag hazai, angol és francia gyártmányúak s a szabászat és kiállítás a legújabb divatnak megfelelő. Készítek: diszmagyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, urasági libériákat és a legjobb lovagló bricsesz nadrágokat, katonai egyenruhákat, megyei és városi libériákat, vadász és sport öltönyöket, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legolcsóbb árak és kedvezményes feltételek mellett. A t. közönség szíves rendelését kéri tisztelettel

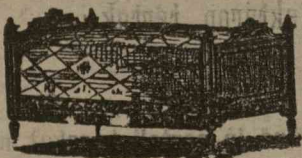
CSIRKE MÁTYÁS

angol férfiszabó Tordán.

(Kazinczi-utca 11. házszám.)

Megrendeléseket fölvesz — hol a szövetek is megtekinthetők és kiválaszthatók — Cirner István kereskedő ur, a kivel állandó összeköttetést létesítettem.

Levélbeni nagybecsű meghívásra mintákkal személyesen szolgálok.

ÉPÜLET ÉS BUTORASZTALOS.

MARINKA MIKLÓS

név alatt 30 év óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő

Üzletemet

a tömeges megrendelések miatt ugyanazon munkaerővel tovább folytatom és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legszebb és legizlésebb munkákat **MAROSI JÓZSEF** üzletvezetőm által ezután is képes vagyok kiállíttatni.

Különösen ajánlom a legújabb mintájú magyar stílusú munkát, a mely minden eddigi rendelőmnek a legjobban tetszett. Elvállalok bármily nagy vagy kisebb szabásu

épület és butor-asztalos munkát

jutányos árban, pontos és szép kivitelben. Javításokat, festéseket azonnal és olcsó árban. Kisebb vagy nagyobb munkákról költségvetéssel, felvilágosítással, rajzzal bárkinek szívesen szolgálok. Főelvem a jó munka és pontosság, a mit eddigi számtalan rendelőm bizonyított.

A t. városi és vidéki közönség szíves pártfogását továbbra is tisztelettel kéri

özv. Marinka Miklósné

Tordán.

31 1-0

1907. évi 4328 szám.

Árlejtési hirdetemény,

A marosujvári m. kir. főbányahivatal a dásaknai és a vizaknai m. kir. sóbányahivataloknál 1908. évben a következő szertári anyagok szükségeltetnek:

A marosujvári m. kir. főbányahivatalnál:

6000 köbméter (30.000 métermázsa)
I. oszt. bükkhasáb tűzifa,
6000 métermázsa bükkfaszén,
6000 kilogramm faggyugyertya.

A dásaknai m. kir. sóbányahivatalnál:

4000 kilogramm faggyugyertya,
4000 kilogramm kőolaj (petróleum),

A vizaknai m. kir. sóbányahivatalnál.

1000 kilogramm faggyugyertya.

Ezen anyagok szállítását elvállalni szándékoztok felhivatnak, miszerint 1 koronás bélyeggel ellátott és vállalatuk után esedékes 5 %-nyi bántpénzzel felszerelt, esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokhoz, vagy az összesre vonatkozó a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított írásbeli zárt ajánlataikat **október hó 21-én délelőtt 10 óráig** „Ajánlat anyagok szállítására” feliratu borítékban lepecsételve ezen m. kir. főbányahivatal főnökénél adják be, vagy postán küldjék be.

Az általános árlejtési és szerződési feltételek a m. kir. főbányahivatal kiadói vagy a szertárnok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Marosujvart, 1907. szept. 27-én

M. kir. főbányahivatal.

FISCHER IZSÁK

fakereskedése

építkezési és tüzelő anyagok raktára.

Marosujváron, Báthory-utca 1. sz.

Ajánlja dúsan felszerelt faraktárát, valamint az ezzel egybekötött építkezési kellékeit u. m.:

Portland cement, fedő-cserép, oltott és oltatlan mész, kőszén, méterfa stb. tüzelő anyagok legolcsóbb bevásárlási forrása.

Fűszer, vas, üveg, porcelán, cipő és ruha kereskedése a Hunyadi-utóban saját ház.

Ajánlom a n. é. közönségnek fűszer és vegyes áru üzletemet, hol mindenkor tisztán kezelt fűszer áruk kaphatók.

Ugyszintén a legdivatosabb tartós, erős, minden tekintetben megfelelő női, férfi és gyermek cipők, chevro, box, stb. minőségben.

Férfi és gyermek ruhák, kalapok nagy választékban.

Porcellán és pléh-edények, konyha felszerelési cikkek stb. stb.

Az igen tisztelt asztalos-mester urak figyelmét van szerencsém felhívni, arra, hogy üvegezési munkákra, épületekre stb. üvegtáblákat a legolcsóbban csak nálam szerezhetik be, mivel az üvegyárral egy nagy kötést csináltam. Üvegezési munkákat elvállalok és legolcsóbban számítok.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételeket nyújtok.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

Fischer Izsa,

kereskedő Marosujváron

Hirdetések

felvételnek

elapkiadóhivatalában

Főtörzsorvos

DR. G. SCHMIDT-FÉLE

FÜL OLAJ

csak mellékelt védjeggyel valódi, megszüntet süketiséget, fül-fájást, fülzúgást és rossz hallóképességet a legrégibb esetekben is.

Ára üvegenként Kor. 4.20

Használati utasítással kapható a gyógyszerárakban és a készítőnél a városi gyógyszerárban Budapest, Városház-tér,

Szives tudomására hozom a helybeli és vidéki tisztelt vevő közönségnek, hogy

Marosujváron, Mikó-u. 22. sz. alatt (Filla-ház.)

egy ujonnan berendezett

vas- fűszer és festék

üzletet nyitottam.

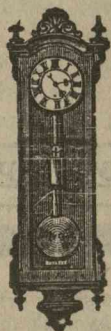
Üzletem jól el van látva mindenemű friss fűszer árukkal. A vas szakmából: rudvas, vas és horgonyzott lemez, fehér bádóg, épület- és butorvasalás, mindennemű gazdasági eszközök és háztartási cikkek, továbbá építkezési anyagok, úgy mint: portland-cement, menyezet-nád stb. vannak raktáron. Festékárak: olajba tört és porfestékek, Linoleum padlólack, butorlack, brons tinctura, hályha ezüstező, „Bocskay” cipő krémet mind legjobb minőségben tartom raktáron.

Az áruk jó minőségéről, előny áram, valamint pontos kiszolgálásáról előre is biztosítva, szives megrendeléseiket tisztelettel kéri

MÁTIS ENDRÉNÉ

1-10

vas- fűszer- és festékkereskedő.

Van szerencsém a n. é. sport-kedvelő közönség figyelmét felhívni

órás és ékszerész üzletemre,

melyet varró gép, kerékpár és az ezekhez szükséges mindennemű alkatrészekkel ellátott raktárral kapcsolatosan megnagyobbitottam.

Varrógépekből raktáron tartok: eredeti Singer varrógépeket és ezekhez szükség mindenféle alkatrészeket u. m.: hajók, karika hajók, szíjjak, tűk, stb. stb.

Kerékpárokból a legujabb modelleket és csakis elsőrendű gyártmányokat tartok. Ugyszintén kerékpár alkatrészeket, u. m.: pedálok, kormánytengelyek, kormányok, külső és belső gummik, csengők, nyergek stb., melyeket bármely budapesti versenyképes kerékpár raktár árjegyzéke szerint számítok. Varrógép és kerékpár javításokat, házi villanycsengők felszerelését, javítását gyorsan és pontosan eszközölöm.

Azonkívül nagy raktárt tartok fali-, inga-, ébresztő-, arany-, ezüst- és zsebhórákból.

Kérem a n. é. közönség b. pártfogását és raktáromnak való szives megtekintését. Hitelképes egyéneknek kerékpár és varrógépek vételénél kedvező részletfizetési kedvezményt nyújtok.

R. VISKY BÉLÁNÉ órás, ékszerész és látszerész,

varrógép és kerékpár raktára.

Marosujvár. — Mikó-utca. — Saját ház.

BOR ÉS SÖR CSARNOK.

Aki a nyári szép napokat és szabad idejét kellemesen tölteni akarja,

annak a Központi vendéglőben lévő tekepályát ajánlom, a hol minden időben jó hírnévnek örvendő kolozsvári, Cell és kőbányai

jégbehűtött söröket tartok.

Pénteken, vasárnap és ünnepnapokon friss csapolású, jégbehűtött sört mérek.

Raktáron tartok:

Kitünő jó asztali borokat, mindenféle szeszes italokat u. m. valódi kisüstös, főtt tiszta seprő, törköly, barack és seprőpálinkát, továbbá 96 fokos finomított szeszt és különféle édes italokat.

Mulatságokra és lakodalmakra mindenben előnyös árt számítok.

Tisztelettel

Gidaly Jakab,

a Központi vendéglő bérleje.